

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

**Tromjesečni izvještaj o željezničkom prijevozu (PŽ/T-11)
za 2023.**

Organizacijska jedinica: Sektor prostornih statistika, Služba statistike transporta

Priredile: Snježana Kos i Korana Šakić Pokrivač

prosinac 2024.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj istraživanja jest prikupljanje i diseminacija podataka o željezničkom prijevozu putnika i putničkih kilometara u unutarnjemu i međunarodnom prijevozu te tranzitu, prijevozu robe i tonskih kilometara u unutarnjemu i međunarodnom prijevozu te tranzitu i prijevozu opasnih tereta.

- Izvještajno razdoblje

IV. kvartal

- Pravni akti i drugi sporazumi

– Uredba (EZ) 2018/643 Europskog Parlamenta i Vijeća od 18. travnja 2018. o statistici željezničkog prijevoza (preinaka)

– Uredba Komisije (EZ) br. 332/2007 od 27. ožujka 2007. o tehničkim rješenjima za dostavu statističkih podataka o željezničkom prometu

- Sustav klasifikacija

Opasni teret – željeznički promet

- Statistički pojmovi i definicije

Statističke jedinice za statistiku željezničkog prijevoza su sva željeznička poduzeća koja obavljaju uslugu prijevoza putnika i/ili robe. Statistika koristi "teritorijalni princip", što znači da se izvještava o ukrcaju/utovaru robe i putnika, iskrcaju/istovaru robe i putnika i svim kretanjima koja se odvijaju na teritoriju Republike Hrvatske. Iz tog razloga, "tonski kilometri" i "putnički kilometri" najbolje su mjere koje služe za uspoređivanje ovog načina prijevoza među zemljama. Obujam i učinak željezničkog prijevoza robe mjeri se u tonama i tonskim kilometrima, a obujam i učinak željezničkog prijevoza putnika mjeri se brojem putnika i putničkim kilometrima. Tone, tonski kilometri, putnici i putnički kilometri prikupljaju se prema vrsti prijevoza (unutarnji, međunarodni, tranzit).

Tonski kilometar jest mjerna jedinica koja izražava prijevoz jedne tone robe na udaljenosti od jednoga kilometra.

Putnički kilometar jest mjerna jedinica koja izražava prijevoz jednog putnika na udaljenosti od jednog kilometra. Uzima se u obzir samo udaljenost unutar Republike Hrvatske.

Težina robe uključuje težinu prevezene robe s težinom svih pakiranja i tara težinom kontejnera, izmjenjivog sanduka i paleta za teret te cestovnih teretnih vozila za prijevoz robe željeznicom.

- Statistička jedinica

Statističke jedinice za statistiku željezničkog prijevoza su sva željeznička poduzeća u Republici Hrvatskoj. Prema Uredbi (EZ) 2018/643, željezničko poduzeće je svako javno ili privatno poduzeće koje obavlja usluge prijevoza robe i/ili putnika željeznicom.

- Statistička populacija

Podaci o prijevozu putnika i robe prikupljaju se od željezničkih poduzeća koja obavljaju prijevoz na nacionalnom teritoriju.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Nacionalni računi

Europska komisija

Istraživači i znanstvenici, novinari

1.1.1. Potrebe korisnika

Standard koji se primjenjuje na razini Europskoga statističkog sustava zadovoljava domaće i međunarodne korisnike.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015., a posljednje je provedeno potkraj 2022. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <https://dzs.gov.hr/istaknute-teme-162/kvaliteta/istrazivanja-o-zadovoljstvu-korisnika/1752>.

1.2. Potpunost

Istraživanje pokriva sve varijable koje su propisane pravnom osnovom.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Pokazatelj se ne izračunava za ovo istraživanje.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Tijekom statističke obrade provodi se logičko-računska kontrola.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Pogreške neodgovora u tijeku obrade svode se na nulu učestalim kontaktom izvještajne jedinice (telefonom, elektroničkom poštom i dopisima) te izgradnjom dobrih poslovnih odnosa s izvještajnim jedinicama.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.7. Pogreška obrade

Pokazatelj se ne izračunava za ovo istraživanje.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (preliminarni podaci, konačni podaci).

<https://dzs.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Dokumenti/Opca%20revizijska%20politika%20DZS-a.pdf>

Neplanirane revizije prouzročene događajima koje nije bilo moguće predvidjeti i na koje nije bilo moguće unaprijed utjecati (naknadne promjene u izvorima podataka ili naknadno utvrđene pogreške u prethodno dostavljenim podacima) u pravilu se diseminiraju u najkraćem mogućem roku.

2.3.2. Praksa revizije podataka

Prva objava tromjesečnih podataka o prevezenim putnicima sadrži privremene rezultate, a objava konačnih rezultata je u Priopćenju Transport 140 dana nakon završetka referentne godine.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Prosječna veličina revizije je:

Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	1.tromj.	2.tromj.	3.tromj.	4.tromj.	Prosječno
putnici	Republika Hrvatska			0,03	0,05	7,36	0,56	2,00
putnički kilometri	Republika Hrvatska			0,00	0,00	22,40	1,17	5,89

2.4. Desezoniranje

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

3. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Privremeni rezultati: 45 dana po isteku izvještajnog tromjesečja

Konačni rezultati: 136 dana po isteku izvještajne godine

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata jest: T + 45.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest: T + 273,75 putnici i putnički kilometri.

3.2. Poštovanje rokova objavljivanja

Ne postoji vremenski odmak između stvarne objave podataka i ciljnog datuma kada su trebali biti isporučeni prema Kalendaru publiciranja statističkih podataka.

3.2.1. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost jest: 1.

4. Pristupačnost i jasnoća

Podaci su diseminirani papirnato i u elektroničkom formatu na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

4.1. Priopćenja

Priopćenje "Transport"

4.2. Mrežna baza podataka

Podaci nisu dostupni u online bazama podataka.

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su [Pravilnikom o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe](#) (NN, br. 5/23.).

4.4. Dokumentacija o metodologiji

- Pojmovnik za statistiku prometa – V. izdanje (na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku)
- Statističko izvješće "Transport i komunikacije"
- Statističke informacije
- Hrvatska u brojkama
- Priručnik za statistiku željezničkog prijevoza (na Eurostatovim internetskim stranicama)

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti kod zrcalnih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Od 4. tromjesečja 2006. u ukupan prijevoz putnika uključene su besplatne karte (učenici, studenti, umirovljenici, socijalne karte) putem Ugovora o subvenciji troškova radi uključivanja željeznice u sustav javnoga gradskog prijevoza putnika u Zagrebu. Od 1. srpnja 2011. ukinuto je sufinanciranje besplatnog prijevoza u Gradu Zagrebu. Posljedica toga jest promjena u metodi obračuna broja putnika u unutarnjem prijevozu. Iz obračuna su isključene subvencionirane karte te se obračun temelji na broju prodanih karata i iskaznica za gradski i prigradski prijevoz. Od 1. tromjesečja 2013. izvještajna jedinica prikazuje podatke o međunarodnom prijevozu robe u skladu s definicijom prema kojoj je međunarodni prijevoz robe prijevoz isključivo željezničkim prijevoznim sredstvom između mjesta utovara u RH i mjesta istovara u drugoj zemlji i obrnuto a do 2012. prikazivani su podaci s obzirom na polazište i odredište robe.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija je:

Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	1.tromj.	2.tromj.	3.tromj.	4.tromj.
putnici			52	53	54	55
putnički kilometri			52	53	54	55
roba			44	45	46	47
tonski kilometri			44	45	46	47

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Od 4. tromjesečja 2006. u ukupan prijevoz putnika uključene su besplatne karte (učenici, studenti, umirovljenici, socijalne karte) putem Ugovora o subvenciji troškova radi uključivanja željeznice u sustav javnoga gradskog prijevoza putnika u Zagrebu. Od 1. srpnja 2011. ukinuto je sufinanciranje besplatnog prijevoza u Gradu Zagrebu. Posljedica toga jest promjena u metodi obračuna broja putnika u unutarnjem prijevozu. Iz obračuna su isključene subvencionirane karte te se obračun temelji na broju prodanih karata i iskaznica za gradski i prigradski prijevoz. Od 1. tromjesečja 2013. izvještajna jedinica prikazuje podatke o međunarodnom prijevozu robe u skladu s definicijom prema kojoj je međunarodni prijevoz robe prijevoz isključivo željezničkim prijevoznim sredstvom između mjesta utovara u RH i mjesta istovara u drugoj zemlji i obrnuto a do 2012. prikazivani su podaci s obzirom na polazište i odredište robe.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Pokazatelj se ne izračunava.

6.2. Opterećenje

Nisu poznati podaci o opterećenju izvještajnih jedinica.